

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Lenky Krupičkové a Faisala Husseiniho v právní věci žalobkyně: **N. L.**, zastoupená JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2024, č. j. 20 A 27/2023-50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 25. 1. 2023, č. j. OAM-19377-7/DP-2022, zamítlo žádost žalobkyně o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 36 odst. 3 a § 38 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), neboť shledalo, že pominuly důvody, pro které bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno. Žalobkyně napadla rozhodnutí odvoláním. Rozhodnutím ze dne 3. 8. 2023, č. j. MV-114021-5/SO-2023, žalovaná odvolání zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

II.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu, kterou Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Nepřisvědčil žádné z žalobních námitek. Správní orgány nepochybily, pokud nevyhověly žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění. Pro vyhovění předmětné žádosti bylo třeba, aby nadále trvaly důvody, pro které bylo žalobkyni vydáno vízum za účelem strpění, resp. povolení k dlouhodobému pobytu za stejným účelem. To však splněno nebylo. Ze spisu vyplývá, že důvodem, pro který bylo žalobkyni uděleno vízum za účelem strpění, resp. následně povolení k dlouhodobému pobytu, o jehož prodloužení žalobkyně před správními orgány žádala, byla skutečnost, že v daném období probíhalo před správními orgány řízení o žádosti žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu [viz § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců]. V době, kdy žalobkyně o prodloužení doby platnosti předmětného povolení k dlouhodobému pobytu žádala, již však toto řízení neprobíhalo; správní řízení ve věci trvalého pobytu již bylo pravomocně ukončeno. Pokud tedy odpadl důvod, na základě něhož žalobkyni svědčilo právo dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu na území, pak nebylo lze povolení prodloužit. Městský soud nepřisvědčil ani žalobní argumentaci dovozující nepřiměřený zásah napadených správních rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně. Žalobkyní předestřené důvody nelze za takový zásah považovat. Městský soud neshledal důvodnou ani žádnou jinou žalobní námitku. Žalobu proto zamítl. Plné znění rozsudku městského soudu (stejně jako všechna dále označená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je přístupné na www.nssoud.cz, přičemž zdejší soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Rozsudek městského soudu napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížností, a to z důvodů obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Z hlediska věcného identifikoval Nejvyšší správní soud následující okruhy námitek, které pro přehlednost uspořádal následovně. V prvním okruhu námitek stěžovatelka dovozovala nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Městský soud se nevypořádal se všemi žalobními námitkami. Nekriticky převzal závěry správních orgánů. V navazujícím okruhu stížních námitek stěžovatelka dovozovala vady v řízení před správními orgány. Podle stěžovatelky nebyl skutkový stav zjištěn dostatečně a nebyla zohledněna všechna specifika případu. V dalším okruhu námitek stěžovatelka nesouhlasila s právním posouzením věci. Souhrnně dovozovala, že pokud jí bylo uděleno povolení k pobytu za účelem strpění pobytu na území, pak při posuzování důvodnosti žádosti o jeho prodloužení byly správní orgány povinny přihlédnout ke všem v žádosti tvrzeným skutečnostem, tedy i k takovým, které by odůvodňovaly pobytové oprávnění dle *jiného písmena* obsaženého v § 33 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, než dle kterého bylo vydáno povolení, o jehož prodloužení žádala. Stěžovatelkou předestřené důvody odůvodňují nárok na udělení pobytového oprávnění za účelem strpění pobytu na území ve smyslu § 33 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, třebaže nikoliv dle písm. c), nýbrž dle písm. a). Správní orgány tedy pochybily, pokud stěžovatelčinu žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu zamítly s odůvodněním, že odpadl důvod, pro který bylo předmětné povolení vydáno. Stěžovatelka dále akcentovala, že žádost o trvalý pobyt byla podána podle ustanovení zákona o pobytu cizinců, které bylo následně zrušeno (zrušené ustanovení nadto zakotvovalo povinnost posouzení důvodů hodných zvláštního zřetele). Správní orgány a městský soud

pokračování

pochybily i při posouzení přiměřenosti zásahu rozhodnutí do stěžovatelčina soukromého a rodinného života. Z uvedených důvodů navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak rozsudek městského soudu, tak i rozhodnutí žalované a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Současně navrhla, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

IV.

[4] Žalovaná podala ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém se neztotožnila s kasačními námitkami. Podle jejího názoru jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek městského soudu plně odpovídají požadavkům právní úpravy a judikatury. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, příp. zamítl pro nedůvodnost. Současně navrhla, aby podané kasační stížnosti nebyl přiznán odkladný účinek.

V.

[5] O návrhu na přiznání odkladného účinku rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 20. 11. 2024, č. j. 7 Azs 255/2024-42, jímž kasační stížnosti přiznal odkladný účinek. Stran důvodů přiznání odkladného účinku odkazuje soud na autentický text označeného usnesení.

VI.

[6] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přijatelnou s ohledem na v kasační stížnosti nastolené otázky a konkrétní okolnosti posuzované věci (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 246/2016-45, ze dne 11. 1. 2022, č. j. 4 Azs 299/2021-27, ze dne 17. 10. 2023, č. j. 4 Azs 157/2023-38, ze dne 9. 5. 2024, č. j. 2 Azs 316/2023-47, ze dne 24. 10. 2024, 7 Azs 62/2024-61, atp.). Kasační stížnost soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Současně zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (viz např. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatelka v kasační stížnosti poukazovala i na stížní důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud se proto s ohledem na logiku soudního přezkumu zabýval nejprve tímto důvodem. Bylo by totiž předčasné zabývat se dalšími kasačními námitkami, pokud by bylo napadené rozhodnutí městského soudu nepřezkoumatelné, resp. jinak vadné.

[9] Podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvažil o pro věc zásadních skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (srov. nálezy Ústavního

soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, nebo rozsudky zdejšího soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, či např. ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76).

[10] Těmto požadavkům napadený rozsudek dostál. Z rozsudku je patrné, z jakého skutkového stavu městský soud vycházel, jak zohlednil podstatné skutkové okolnosti a jak na skutkový stav aplikoval rozhodnou právní úpravu. Městský soud náležitě odůvodnil, proč přistoupil k zamítnutí žaloby, resp. proč neshledal žalobní námitky důvodnými. V bodech 25 a násl. vypořádal podstatu dané věci, tj. otázku důvodnosti stěžovatelkou uplatněné žádosti o prodloužení doby platnosti dlouhodobého pobytu za účelem strpění. Neopomenul vypořádat ani další žalobní námitky, vč. námitek dovozuujících nepřiměřenost zásahu správních rozhodnutí do stěžovatelčina soukromého a rodinného života (srov. bod 31 a násl.). Naplnění stížního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nelze spatřovat ani v tom, že městský soud při odůvodňování žalobních námitek převzal závěry z rozhodnutí správních orgánů. Pokud správní soud shledá závěry správních orgánů správnými, je oprávněn na ně odkázat, resp. je převzít (srov. rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 13/2013-26). Není současně pravdou, že by rozsudek městského soudu stál pouze na nekritickém či mechanickém přebírání odůvodnění správních rozhodnutí. Městský soud konkrétně reagoval na každou žalobní námitku. Řádně zdůvodnil, proč ji nepovažuje za důvodnou. Městský soud vypořádal i námitku poukazující na současnou situaci v zemi původu (viz bod 33 rozsudku). Byť by si jistě bylo lze v daném ohledu představit podrobnější odůvodnění předmětné otázky, způsob zvolený městským soudem nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Ta totiž není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by mělo být soudní rozhodnutí v jeho věci odůvodněno, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje jej přezkoumat (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35, atp.). O takovou situaci se však v dané věci nejedná (viz např. rozsudky ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Soud neshledal ani žádnou jinou vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pro kterou by bylo třeba přistoupit ke zrušení napadeného rozsudku (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013-30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010-163, atd.).

[11] Co se pak týče obecně namítaných vad v řízení před správními orgány, konstatuje soud, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78). Pokud tedy stěžovatelka pouze obecně namítala nedostatečně zjištěný stav věci a vady v řízení, mohl se soud takovou argumentací zabývat rovněž pouze v obecné rovině. Podle názoru soudu byl skutkový stav zjištěn dostatečně a má oporu ve správním spisu, přičemž při jeho zjišťování nedošlo k žádným vadám, pro které by bylo nutno přistoupit ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Správní orgány posoudily

pokračování

daný případ ve všech souvislostech (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-65, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004-43, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66, atp.). Soud z opatrnosti dodává, že obě správní rozhodnutí splňují i požadavky na přezkoumatelnost a srozumitelnost (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 92/2012-41, ze dne 16. 7. 2014, č. j. 3 As 111/2013-25, atp.). Správní orgány se nedopustily ani žádné jiné vady, jež by měla vliv na zákonnost jejich rozhodnutí (viz rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 5 As 49/2016-198, ze dne 16. 3. 2020, č. j. 1 As 245/2019-38, atp.).

[12] Stěžovatelka dále dovozovala naplnění stížního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatelka nesouhlasila s právním posouzením provedeným správními orgány a městským soudem.

[13] Soud připomíná, že v dané věci byla zamítnuta žádost stěžovatelky o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 36 odst. 3 a § 38 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, neboť pominuly důvody, pro které bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno.

[14] Podle § 33 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *ministerstvo udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci,*

- a) *kterému ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá nebo jsou-li splněny podmínky podle § 179 odst. 5,*
- b) *který je svědkem nebo poškozeným v trestním řízení a jeho účast na řízení je nezbytná,*
- c) *který v době platnosti oprávnění k pobytu, jehož platnost nelze prodloužit, požádal na území o vydání povolení k trvalému pobytu podle hlavy IV, pokud je k tomu oprávněn a o této žádosti nebylo rozhodnuto v době platnosti oprávnění k pobytu cizince na území,*
- d) *který podal žalobu proti rozhodnutí ministerstva, kterým byla zrušena platnost víza k pobytu nad 90 dnů, povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu anebo byla zamítnuta žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, za podmínky, že současně podal návrh na přiznání odkladného účinku této žaloby, nebo*
- e) *který jako nezletilé dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, podal žalobu proti rozhodnutí ministerstva, kterým byla zamítnuta jeho žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. d) podaná na území, za podmínky, že současně podal návrh na přiznání odkladného účinku této žaloby.*

[15] Podle § 36 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *dobu platnosti víza a dobu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území nelze prodloužit, pokud ministerstvo shledá důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto víza (§ 38).*

[16] Podle § 38 odst. 2 zákona o pobytu cizinců *ministerstvo zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území, jestliže pominuly důvody, pro které bylo toto vízum uděleno, a cizinec nepožádal o zrušení platnosti víza ve lhůtě podle předchozího odstavce.*

[17] Podle § 43 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *uděluje povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území ministerstvo na žádost cizince, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33, pokud pobyt cizince na území bude delší než 1 rok a trvají-li důvody, pro které bylo toto vízum uděleno.*

[18] Podle § 44a odst. 3 zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném do 30. 6. 2023) se *žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podává ministerstvu na úředním tiskopisu, na kterém se podává žádost o vydání tohoto povolení. Na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se § 35 odst. 2 a 3, § 36, § 46 odst. 3 a 7 a § 55 odst. 1 a 2 vztahují obdobně.*

[19] Z rekapitulovaných ustanovení zákona o pobytu cizinců vyplývá, že pro udělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území je třeba splnit následující podmínky: a) udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33 zákona o pobytu cizinců; b) délka pobytu na území překročí 1 rok; c) trvají důvody, pro které bylo toto vízum uděleno. Dobu platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území pak nelze prodloužit, pokud pominuly důvody, pro které bylo cizinci toto povolení uděleno, resp. pro které bylo cizinci uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území.

[20] Mezi stranami není sporné, že stěžovatelce bylo uděleno dlouhodobé *vízum* za účelem strpění z důvodu ve smyslu § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, a to s ohledem na probíhající řízení o její žádosti o vydání *povolení k trvalému pobytu* na území České republiky podle § 67 zákona o pobytu cizinců. Následně (před koncem platnosti dlouhodobého víza) stěžovatelka požádala o vydání *povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území*. Správní orgány shledaly, že v době podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území trval důvod, pro nějž jí bylo vydáno dlouhodobé vízum, tj. důvod podle § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelčině žádosti proto vyhověly a udělily jí povolení k dlouhodobému pobytu podle § 43 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a to s platností do 3. 4. 2022 [toto povolení tedy bylo navázáno na stejný zákonný důvod, na který bylo navázáno i dlouhodobé vízum – § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců].

[21] Dne 1. 4. 2022, tj. před uplynutím doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, podala stěžovatelka žádost o prodloužení doby platnosti předmětného povolení. Této žádosti již však správní orgány nevyhověly. Shledaly totiž, že odpadl důvod, pro který bylo pobytové oprávnění, o jehož prodloužení stěžovatelka zažádala, vydáno, což má za následek nemožnost vyhovění žádosti. K tomu odkázaly na pravomocné rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 23. 6. 2021, č. j. MV-87552-4/SO-2021, kterým Komise zamítla stěžovatelčino odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 4. 5. 2021, č. j. OAM-15109-9/TP-2020, jímž Ministerstvo vnitra zamítlo její žádost o povolení k trvalému pobytu. Správní orgány proto dospěly k závěru, že stěžovatelčině žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu na území nelze s ohledem na dikci § 38 odst. 2 zákona o pobytu cizinců vyhovět, neboť pominuly důvody, pro které bylo předmětné povolení k dlouhodobému pobytu, o jehož prodloužení stěžovatelka žádala, vydáno. S uvedeným posouzením se návazně ztotožnil i městský soud. Důvodem, pro který bylo stěžovatelce uděleno vízum za účelem strpění, resp. následně

pokračování

dlouhodobý pobyt, o jehož prodloužení před správními orgány neúspěšně žádala, byla skutečnost, že v daném období probíhalo před správními orgány řízení o její žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu. Pokud však toto řízení bylo následně pravomocně ukončeno, odpadl důvod, na základě něhož stěžovatelce svědčilo právo dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu na území, což má za následek nutnost zamítnutí předmětné žádosti.

[22] Nejvyšší správní soud neshledal na podkladě kasační stížnosti důvod k přehodnocení uvedených závěrů.

[23] Stěžovatelka dovozuje, že pokud jí bylo uděleno povolení k pobytu za účelem strpění dle § 33 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, není až tak důležité, na základě kterého „písmene“ [a) až e)] tak bylo učiněno. Podstatný je fakt udělení oprávnění k pobytu a nikoliv písmeno, podle kterého bylo povolení uděleno. Např. bylo-li cizinci uděleno oprávnění k pobytu ve smyslu písm. c) § 33 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, musí správní orgány takové oprávnění prodloužit i v případě, kdy cizinec tvrdí skutečnosti odůvodňující udělení oprávnění k pobytu dle písm. a) označeného ustanovení.

[24] Dle názoru Nejvyššího správního soudu takto právní úprava koncipována není. Jak již bylo uvedeno, podle § 38 odst. 2 zákona o pobytu cizinců žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k pobytu za účelem strpění pobytu na území nelze vyhovět, jestliže *pominuly důvody*, pro které bylo povolení, o jehož prodloužení je žádáno, vydáno. Tyto důvody jsou obsaženy v § 33 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a to v písm. a) až e). Uvedené ustanovení obsahuje výčet (různorodých) důvodů, pro které lze udělit vízum za účelem strpění. Ministerstvo udělí takové vízum cizinci: a) kterému ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá nebo jsou-li splněny podmínky podle § 179 odst. 5; b) který je svědkem nebo poškozeným v trestním řízení a jeho účast na řízení je nezbytná; c) který v době platnosti oprávnění k pobytu, jehož platnost nelze prodloužit, požádal na území o vydání povolení k trvalému pobytu, pokud je k tomu oprávněn a o této žádosti nebylo rozhodnuto v době platnosti oprávnění k pobytu cizince na území; d) který podal žalobu proti rozhodnutí ministerstva, kterým byla zrušena platnost víza k pobytu nad 90 dnů, povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu anebo byla zamítnuta žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu; e) který jako nezletilé dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, podal žalobu proti rozhodnutí ministerstva, kterým byla zamítnuta jeho žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. d) podaná na území.

[25] Z uvedeného vyplývá, že zákon obsahuje výčet zcela konkrétních (specifických) důvodů, pro které ministerstvo udělí vízum za účelem strpění. Z logiky věci, pokud se má uvedené povolení prodloužit, je třeba, aby důvod, na základě kterého má být povolení prodlouženo, trval. V opačném případě nelze povolení prodloužit. K tomu srov. § 38 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, podle něhož žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k pobytu za účelem strpění pobytu na území nelze vyhovět, jestliže *pominuly důvody*, pro které bylo povolení, o jehož prodloužení je žádáno, vydáno. Z dikce zákona lze tedy vyčíst důraz na trvání důvodu, pro který bylo původní povolení vydáno. Nelze z něj současně dovodit, že by bylo lze důvody zaměňovat. Ty, jak soud naznačil výše, se nadto významně liší. Jak tedy správně dovodil městský soud, pro prodloužení dlouhodobého pobytu za

účelem strpění pobytu na území v dané věci bylo třeba, aby nadále trval důvod podle § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, pro který byl stěžovatelce tento pobyt udělen. Stěžovatelka ani netvrdila, že by i nadále byly naplněny podmínky pro udělení dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, a trval by tak z hlediska zákona stále stejný důvod, pro který jí byl dlouhodobý pobyt za účelem strpění pobytu na území udělen. Sama naopak připustila, že řízení o její žádosti o povolení k trvalému pobytu bylo rozhodnutím žalované pravomocně ukončeno dne 23. 6. 2021. Souhlasit lze i s tím, že změna skutkových okolností změnu důvodu nezakládá. K tomu odkazuje soud i na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2022, č. j. 14 A 99/2020-65, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 4388/2022 Sb., dle něhož, *„pobyt byl žalobci udělen z důvodu absence cestovního dokladu. Správní orgány přesvědčivě prokázaly, že tato překážka odpadla. Podle žalobce však existovala i druhá překážka – nemá kde pobývat. Z hlediska zákona jde o stále stejný důvod pro udělení víza za účelem strpění, tedy podle § 33 odst. 1 písm. a) ve vycestování cizinci brání překážka na jeho vůli nezávislá.“* Jinými slovy, důvod, který musí pro prodloužení pobytu za účelem strpění trvat (§ 44a odst. 3 ve spojení s § 36 odst. 3 a § 38 odst. 2 zákona o pobytu cizinců), je důvod předvídaný v § 33 odst. 1 citovaného zákona, tedy například překážka ve vycestování na vůli cizince nezávislá, nikoliv však konkrétní skutkové okolnosti, které tuto překážku představují. Konkrétní skutkové okolnosti se mohou v průběhu času měnit (srov. bod 21 a násl. a právní větu rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2021, č. j. 5 A 93/2018-42).

[26] S městským soudem lze souhlasit i v tom, že smyslem a účelem pobytového oprávnění udělovaného podle § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je umožnit cizinci setrvat na území České republiky do doby, než bude rozhodnuto o jeho konkrétní žádosti o povolení k trvalému pobytu. Toto ustanovení spojuje nárok na udělení oprávnění k pobytu s neskončeným řízením o konkrétní žádosti o udělení trvalého pobytu. Podmínku trvání důvodu proto nelze mít za splněnou ani tehdy, pokud konkrétní důvod s ohledem na pravomocné skončení řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu pominul, avšak cizinec podá další žádost o vydání povolení k trvalému pobytu (viz bod 19 a násl. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2021, č. j. 5 A 93/2018-42).

[27] Lze tedy uzavřít, že za situace, kdy odpadl důvod dle § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, nemohly správní orgány postupovat jinak než žádost stěžovatelky o prodloužení předmětného pobytového oprávnění zamítnout.

[28] Na uvedeném závěru nemohou nic změnit ani další stěžovatelkou akcentované skutečnosti. Pro danou věc není podstatné, že žádost o trvalý pobyt byla podána podle ustanovení zákona o pobytu cizinců, které bylo následně zrušeno (zrušené ustanovení nadto zakotvovalo povinnost posouzení důvodů hodných zvláštního zřetele). Podstatné je, že stěžovatelka nesplnila podmínky dle platné právní úpravy stran žádosti o prodloužení doby platnosti dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu na území. Zákon přitom nestanoví, že by v takovém případě měl správní orgán zkoumat (vedle otázky ne/odpadnutí důvodu, pro který bylo původní povolení vydáno) existenci tzv. důvodů zřetele hodných. Takové důvody (nyní platný) zákon při prodloužení předmětného pobytového oprávnění správními orgány explicitně zkoumat neukládá. Pro danou věc nejsou podstatné ani rozdíly mezi zákonem o pobytu cizinců a zákonem o azylu (zákon č. 325/1999 Sb.). Žádost, jejíž

pokračování

důvodnost je předmětem posuzování, byla podána podle zákona o pobytu cizinců. Správní orgány ji proto správně posuzovaly dle ustanovení obsažených v zákoně o pobytu cizinců, a nikoliv podle ustanovení obsažených v zákoně o azylu. Ten se na daný případ nevztahuje. Postup, při kterém správní orgány i soud respektovaly znění zákona a judikatury, nelze považovat ani za postup nepřipustně zasahující do stěžovatelčiných veřejných subjektivních práv, jak se snažila rovněž tvrdit stěžovatelka.

[29] S městským soudem lze souhlasit i co se týče posouzení otázky důvodů znemožňujících vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Ani ty nejsou v dané věci důvodem pro udělení víza za účelem strpění pobytu na území ve smyslu § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Taková překážka by mohla být důvodem pro udělení víza za účelem strpění pobytu na území ve smyslu § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 Azs 84/2021-142). O takový důvod se však v dané věci nejedná, přičemž zaměňovat jednotlivé důvody pro udělení dlouhodobého víza, resp. pobytu dle § 33 odst. 1 zákona o pobytu cizinců nelze (viz výše). Nelze přitom nezmínit, že stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí, že paralelně podala žádost o vydání dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ve kterém jí náleží plná paleta procesních práv k ochraně hmotných veřejných subjektivních práv (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 Azs 84/2021-142). Pokud pak stěžovatelka odkazuje na zásadu *non-refoulement*, soud zdůrazňuje, že stěžovatelce nebyla přezkoumávanými rozhodnutími stanovena lhůta k vycestování. Tak bylo učiněno až v řízení o správním vyhoštění, přičemž zdejšímu soudu je z úřední činnosti známo, že rozhodnutí správních orgánů, jimiž správní orgány stěžovatelce uložily správní vyhoštění, byly přezkoumány městským soudem a jeho zamítavý rozsudek byl následně napaden kasační stížností, která připadla k projednání čtvrtému senátu zdejšího soudu (sp. zn. 4 Azs 270/2024). Otázku příp. porušení zásady *non-refoulement* mají povinnost zvážit správní orgány, resp. soudy právě v tomto řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2024, č. j. 2 Azs 316/2023-47). Soud z opatrnosti dodává, že uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě z území České republiky není samo o sobě v rozporu se zásadou *non-refoulement* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27). V tomto ohledu nelze přehlédnout ani obsah tvrzení stěžovatelky, z nichž nevyplývá hrozba nebezpečí trestu smrti, mučení, příp. nelidského a ponižujícího zacházení (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, č. 3528/2017 Sb. NSS). Lze dodat i to, že stěžovatelce nic nebrání v podání žádosti o zvláštní formy ochrany, např. v podobě víza za účelem strpění pobytu na území z důvodu překážky ve vycestování na její vůli nezávislé atp., popř. v podání žádosti o mezinárodní ochranu, bude-li mít za to, že je taková žádost v jejím případě důvodná (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 Azs 84/2021-142, ze dne 10. 8. 2023, č. j. 2 Azs 135/2023-33 atp.).

[30] Jde-li o otázku nepřiměřenosti zásahu rozhodnutí správních orgánů do stěžovatelčina soukromého a rodinného života, Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že stěžovatelka tuto otázku v podané kasační stížnosti blíže nekonkretizovala. Předmětná námitka tak zůstala toliko v obecné rovině. Jak však soud naznačil výše, rozsah a hloubka stížní argumentace předurčují rozsah a hloubku soudního přezkumu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014,

č. j. 2 Ads 21/2014-20, či usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21, atp.). Soud se tedy uvedenou námitkou mohl zabývat pouze v obecné rovině. Souhlasí s názorem správních orgánů a městského soudu, že stěžovatelkou předestřené skutečnosti nepřiměřenost zásahu správních rozhodnutí do stěžovatelčina soukromého a rodinného života nezakládají. Stěžovatelka pobývala na území České republiky na základě (dočasněho) pobytového oprávnění (jeho platnost již uplynula a žádost o prodloužení zamítly správní orgány). Předmětné pobytové oprávnění mělo tedy toliko provizorní (dočasný) charakter, což z logiky věci oslabuje i intenzitu zásahu do soukromého a rodinného života. Platí přitom, že *„prodloužení pobytového oprávnění bez dalšího, pouze z důvodů soukromého a rodinného života, by vedlo ke zcela k absurdnímu důsledku; zákonné podmínky pro prodloužení pobytového oprávnění by byly zcela liché, resp. k prodloužení pobytového oprávnění by postačovalo toliko zohlednění soukromého a rodinného života; takový postup zákon zcela jistě neumožňuje a ani nezamýšlí.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2020, č. j. 5 Azs 373/2019-44). Judikatura se zabývala i dalšími tvrzenými skutečnostmi, vč. tvrzené délky pobytu na území, bezproblémového chování stěžovatelky na území atp. (srov. i rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 7. 2018, č. j. 7 Azs 178/2018-30, či ze dne 14. 8. 2020, č. j. 3 Azs 313/2019-29). Správní orgány a městský soud se vypořádaly (a to zcela v souladu s judikaturou) i s dalšími tvrzeními stran zásahu správních rozhodnutí do soukromého a rodinného života, přičemž stěžovatelka je nijak konkrétně nevyvrací. Ani v kasační stížnosti neuvedla žádné závažné skutečnosti, které by vedly k závěru o nepřiměřenosti zásahu správních rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu 12. 5. 2020, č. j. 5 Azs 373/2019-44, ze dne 8. 8. 2022, č. j. 4 Azs 138/2022-46 atp.). Co se pak týče tvrzeného zásahu s ohledem na možné narušení společného života stěžovatelky a jejího syna, konstatuje soud, že i synova žádost o prodloužení téhož typu pobytového oprávnění byla správními orgány zamítnuta, a to ze stejných důvodů, pro které byla zamítnuta žádost stěžovatelky. Správní orgány tedy nevyhověly jak žádosti stěžovatelky, tak žádosti syna, přičemž i městský soud zamítl jak žalobu stěžovatelky, tak jejího syna. Jejich status je proto stejný. Postup správních orgánů či soudu tedy k rozdělení rodiny nevede. Lze dodat, že čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod garantující právo na rodinný a soukromý život nezahrnuje právo zvolit si geografický rozměr tohoto práva (k tomu viz např. rozhodnutí ze dne 29. 1. 2009, č. j. 5 Azs 113/2008-46, ze dne 31. 7. 2014, č. j. 8 Azs 60/2014-35, ze dne 12. 3. 2015, č. j. 10 Azs 262/2014-49, ze dne 23. 8. 2018, č. j. 7 Azs 233/2018-29, atp.). V nynějším řízení se přitom soud nemůže zabývat konkrétními tvrzeními stran nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatelčina syna. Kasační stížnost syna stěžovatelky napadla pátému senátu zdejšího soudu, u kterého je vedena pod sp. zn. 5 Azs 276/2024.

[31] Správnost postupu správních orgánů nelze zpochybnit ani s ohledem na stěžovatelkou akcentovanou judikaturu. K ní soud předesílá, že neřešila skutkově a právně zcela identickou situaci, ke které došlo v dané věci. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2019, č. j. 8 As 269/2019-27, se soud zabýval postavením osoby zúčastněné na řízení ve věcech stavebního řízení. Nález Ústavního soudu ze dne 20. 1. 2000, sp. zn. III. ÚS 150/99, se zabýval věcí, která vůbec nespadá do správního soudnictví (návrh na vydání nemovitosti). Ani z obecných východisek označených rozhodnutí nelze dovodit nezákonnost postupu správních orgánů či městského soudu v dané věci. Nutnost takového postupu soud neshledal ani na podkladě další stěžovatelkou označené judikatury; např.

pokračování

rozsudky zdejšího soudu ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005-75, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007-64, ze dne 8. 9. 2010, č. j. 6 Azs 15/2010-82, atp. V žádném z nich soud nedovodil nutnost jiného výkladu rozhodných právních ustanovení. Na danou věc naopak dopadají závěry výše označeného rozsudku městského soudu ze dne 1. 8. 2022, č. j. 14 A 99/2020-65, z nichž vychází i napadený rozsudek. Ten správně vyložil podmínky, za kterých bylo lze dané žádosti vyhovět. Pro úplnost lze dodat, že ústavně zaručené subjektivní právo cizinců na pobyt na území České republiky neexistuje (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 7. 2021, sp. zn. I. ÚS 1370/21, či ze dne 1. 2. 2022, sp. zn. IV. ÚS 58/22). Je věcí suverénního státu, za jakých podmínek připustí pobyt cizinců na svém území (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17, či ze dne 9. 12. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 26/07).

[32] Ani na základě žádné další argumentace neshledal Nejvyšší správní soud důvod ke zrušení rozsudku městského soudu a jemu předcházejících rozhodnutí správních orgánů. Tato rozhodnutí mají plnou oporu v právní úpravě a navazující judikatuře, v důsledku čehož nemohl shledat případnou ani polemiku stěžovatelky s jejich argumentací. Soud neshledal ani existenci vad, k nimž by musel přihlídnout *ex offio* (viz např. § 109 odst. 4 s. ř. s.).

[33] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl ve smyslu § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. Ve věci soud rozhodl na základě oprávnění stanoveného v § 109 odst. 2 s. ř. s. bez jednání.

[34] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Naopak žalovaná měla ve věci úspěch, měla by proto právo na náhradu nákladů řízení. Nejvyšší správní soud jí však náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. března 2025

Tomáš Foltas
předseda senátu